

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra církevních dějin a patristiky

Bakalářská práce

ŽIVOT A DÍLO BL. HYACINTA MARIA CORMIERA OP A JEHO VZTAH K ČESKÝM ZEMÍM

Vedoucí práce: PhDr. Radomír Malý

Autor práce: Miroslav Škoda

Studijní obor: Náboženská výchova a etika

Ročník: třetí

2008

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

28. listopadu 2008

Děkuji vedoucímu bakalářské práce PhDr. Radomíru Malému za věnovaný čas, metodické vedení práce a odborné rady. Zároveň děkuji Otci Miroslavu Šaškovi za překlad knihy Životopisné črty od Sadoc Szabo z italštiny. Poděkování patří i Otci Tomáši Jiřímu Bahounekovi OP za poskytnutí cenných informací k tématu mé práce.

Obsah

Obsah	4
Úvod	5
1 Životopis Hyacinta Maria Cormiera OP	8
1.1. Řád bratří kazatelů	8
1.2. Dětství a první duchovní formace	9
1.3. Dominikánské povolání	11
1.4. Sekretářem magistra řádu	12
1.5. Toulouským provinciálem	13
1.6. Dvakrát navržen a nezvolen	14
1.7. Ve službě celému řádu	15
1.8. Generálním magistrem řádu	15
1.9. Smrt	17
2. Literární dílo Hyacinta Maria Cormiera OP	18
2.1. Hledat Boha	18
2.2. Žít z Ježíše Krista	19
2.3. Obnovit celý řád v Dominiku	20
3. Vztah a přínos Hyacinta Maria Cormiera Čechám	22
3.1. Obnova české dominikánské provincie	22
3.1.1. Říšská provincie	22
3.1.2. Obnovení noviciátu	23
3.1.3. Bezprostřední příprava a obnovení provincie	24
3.1.4. Obnova a rozvoj provincie do roku 1918	25
3.2. Zázrak v Želivě	27
3.2.1. Církev v internaci	28
3.2.2. Internační tábor v Želivě	29
3.2.3. Nemoc a zázračné uzdravení	30
3.2.4. Proces blahověčení H.M. Cormiera	33
3.3. Úcta k bl. H.M. Cormierovi v Čechách dnes	35
Závěr	36
Seznam zdrojů	38
Prameny	38
Literatura	38
Internetové odkazy	39
Abstrakt	40
Obrazová příloha	42

Úvod

V naší české sekularizované společnosti stojí pro většinu lidí životy světců na okraji zájmu. Např. svatý Václav je vnímán spíše jako symbol české státnosti a historická postava, než jako světec, o jehož přímluvu u Boha můžeme prosit a k němu se modlit. Svatí Cyril a Metoděj jsou spíše spojováni se dnem pracovního volna (5. července). Tento den byl vyhlášen na jejich počest státním svátkem. Hlubší souvislosti spojené s jejich životem a působením však mnohým lidem v našich krajích unikají. Pokud ještě nějaké faktografické znalosti o nich zbyly v hlavě průměrného českého člověka, mají hořkou „příchut“ v podobě zkoušení přísným učitelem dějepisu na základní či střední škole.

Jak tedy vnímá naše společnost světce? V Ilustrované encyklopedii lidské vzdělanosti se pod pojmem „světci“ dočteme: *„největší úctě se těšící historické i legendární postavy významně spojené s církví, často její mučedníci. Světce uctívají věřící římskokatolické a pravoslavných církví a prosí je, aby se za ně přimluvili u Boha. Ostatní křesťanské církve svaté sice uznávají, ale nedovolují je uctívat, ani se k nim modlit. Světce, na něž se obracejí modlitbou, mají také buddhisté a muslimové“*¹ Je jasné, že tento „odkaz“ je poplatný pluralitnímu, multikulturnímu a relativistickému pohledu na svět.

Další otázkou je, jak chápe světce sama římskokatolická církev. V dokumentu II. vatikánského koncilu, *Lumen gentium* (věroučná konstituce o církvi) se píše: *„(...) církev vždycky věřila, že Kristovi apoštolové a mučedníci, kteří prolitím krve vydali nejvyšší svědectví víry a lásky, jsou s námi v Kristu těsněji spojeni, uctívala je zároveň s blahoslavenou Pannou Marií a svatými anděly zvláštní úctou a zbožně si vyprošovala jejich přímluvu. K nim byli brzo připojeni také jiní, kteří dokonaleji následovali Kristovo panictví a chudobu, a konečně další, které vynikající uskutečňování křesťanských ctností a božská charismata doporučovaly zbožné úctě a následování věřících. (...) V životě těch, kteří jsou sice lidé jako my, ale kteří se dokonaleji přetvářejí podle Kristova obrazu, ukazuje Bůh lidem živě svou přítomnost a tvář. (...) Každé opravdové svědectví naší lásky k nebešťanům svou povahou směřuje*

¹ *Ilustrovaná encyklopedie lidské vzdělanosti. Praha: Reader's Digest Výběr, 2001, s.112.*

nakonecké Kristu, který je „koruna všech svatých“, a jeho prostřednictvím k Bohu, který je podivuhodný ve svých svatých a v nich oslavován.“²

V předmluvě knihy *Rok se svatými* uvádí arcioopat Nother Wolf OSB ze st. Ottilien: „*Svatí působí jedinečným kouzlem. Zdá se nám, že svatost je určena jen pro dokonalé podivíny. A přitom sv. Pavel nazýval křesťany všeobecně svatými, ačkoli znal jejich lidskou slabost včetně své vlastní... Svatořečení nedělá světce svatým, ale je to veřejné uznání Božího působení v některém člověku. Svatí byli a jsou vynikající postavy se zvláštní odpovědností a stojí na předním místě. ... Církev je však nesena také mnoha nejmenovanými a neznámými svatými, kteří jsou povoláni od Boha a jdou ve své životě za tímto voláním. To je povzbuzení pro nás, když narážíme na svou nedostatečnost a na své hranice.“³ Z předcházející citace je jasné, že svatí nejsou jen ti lidé, které jmenovitě církev uznala za svaté, ale že je to celý zástup nebešťanů, kteří zde na zemi žili v hlubokém přátelství s Bohem a svým životem osvědčili věrnost jeho příkazům a naplnili jeho vůli.*

Za téma své bakalářské práce jsem si zvolil život a dílo jednoho z dlouhé řady evropských světců, bl. Hyacinta Maria Cormiera OP. Není to zdaleka nejznámější světec, časově je nám však blízko. Žil na přelomu 19. a 20. století. Kládl jsem si otázku, jaký byl jeho vztah k českým zemím a vliv na naše prostředí. Dále jsem se ptal, v čem ovlivnil český katolicismus. Nejde jen o to, že byl jistou dobu magistrem řádu Kazatelů (= dominikáni), a tudíž rozhodoval i o jeho českých příslušnících, ale především o to, že Hyacint Maria Cormier byl blahorečen též díky zázraku uzdravení, který se stal na jeho přímluvu bratrovi Jiřímu Maria Veselému OP v „internacním klášteře“ v Želivě v 50. letech 20. století, v tehdejší komunistickém Československu.

Nejedná se v této práci o soustavné pojednání o dějinách dominikánského řádu ani o jeho spiritualitě. Spíše je to pouze sonda do dějin druhé poloviny 19. století a 20. století, jejímž jednotčím motivem je právě postava H.M. Cormiera OP.

V této práci vycházím z česky psané literatury, ať původní či přeložené. Dále pak stojí za pozornost fakt, že existují i webové stránky

² Konstituce věroučná o církvi/ Lumen gentium (čl.50) In *Dokumenty 2. vatikánského koncilu*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002, s. 87.

³ WOLF, N. Předmluva. In SCHAUBER, V., SCHINDLER, H.M. *Rok se svatými*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1994, s. zadní předšádka.

o bl. H.M. Cormierovi.⁴ V Brně též existuje laické Sdružení přátel bl. Hyacinta M. Cormiera, jež je potvrzením spontánně a dlouhodobě trvající komunity. Roku 2000 schválil brněnský biskup stanovy tohoto laického sdružení, které je otevřeno všem křesťanům dobré vůle. To vše se děje jako výsledek šířící se lásky a úcty k bl. Otcí Cormierovi⁵

Cílem této práce je přiblížit tohoto světce čtenáři a poukázat na jeho úzké spojení s Čechami. Díky této osobnosti ale můžeme nahlédnout i širší souvislosti, mezi jinými např. „obnovu“ (v širokém slova smyslu) dominikánského řádu v Evropě v druhé polovině 19. století, boj církve s modernismem apod.

Práce je členěna do tří kapitol. První kapitola přináší pohled na život bl. Hyacinta M. Cormiera, druhá pak přibližuje stručně jeho literární dílo. Třetí kapitola se zabývá vztahem Cormier - Čechy.

⁴ Srov. *Sdružení přátel bl. Hyacinta M. Cormiera*. Dostupné na WWW: <http://www.cormier.cz>.

⁵ Srov. Tamtéž.,

1 Životopis Hyacinta Maria Cormiera OP

1.1. Řád bratří kazatelů

Blahoslavený Hyacint Maria Cormier spojil svůj život a své povolání s Řádem bratří kazatelů, jehož členové se zkráceně nazývají dominikáni, podle svého zakladatele svatého Dominika de Guzmán. Jiné názvy téhož řádu jsou: Bratři kazatelé či Kazatelský řád.⁶ Je zde na místě uvést několik základních informací o tomto řádu, jež jsou nezbytným předpokladem pro porozumění následujících kapitol.

„Dominikáni, mužský žebravý řád, založený ve Francie svatým Dominikem roku 1215, o rok později potvrzený papežem a rozšířený po celé Evropě. Hlavním posláním řádu v čele s generálem se stala studijní, kazatelská a misijní činnost.“⁷

„Řád kazatelů má v rámci církve autonomní postavení, je řádem exemptním. Řeholní kněží stojí mimo diecézní klérus, jsou spolupracovníky biskupa, nikoliv jeho podřízenými.“

Nejvyšší výkonnou, legislativní a soudní autoritou řádu je generální kapitula (capitulum generale) (...) Generální kapitula volí magistra řádu, který jí pak předsedá.(...) V čele řádu stojí (generální) magistr (magister generalis), který je podřízen jen papeži. Býval volen doživotně, ale mohl ze zdravotních důvodů rezignovat. Dnes je volen generální kapitulou na devět let a má právo kohokoliv z bratří přímo řídit. Generální magistr sídlí v Convento Santa Sabina, Piazza Pietro d' Illiria I, Aventino, 00153 Roma.

Důležitým úřadem je úřad generálního prokurátora (procurator generalis), který má na starosti jednání se Svatým stolcem. Existuje od dob počátku schismatu v západní církvi, kdy se Řím stal sídlem generálního magistra.

⁶ Srov. BUBEN, M. M. *Encyklopedie řádů, kongregací a řeholních společností katolické církve v českých zemích.* (III. Díl, I.svazek: Žebravé řády). Praha: Libri, 2006, s. 13.

⁷ *Ottova encyklopedie Česká republika.* 4. díl- Historie, stát a společnost. Praha: OTTOVO NAKLADATELSTVÍ, 2006, s. 442.

Středním článkem v řádové organizaci jsou provincie, tedy spojení konventů jednoho administrativního celku, přičemž tato území se nemusí shodovat s hranicemi konkrétního státu. Každá provincie musí mít alespoň tři konventy (jsou-li jen dva, pak je zřízena viceprovincie).(...) V čele stojí provinciál (prior provincialis), který je v současnosti volen provinciální kapitulou na čtyři roky s možností být zvolen dvakrát po sobě.(...)“⁸

„Základní složkou struktury řádu je konvent (z latinského conventus = sejití, tedy místo, kde řeholníci čerpali síly pro další cesty), který je samostatnou správní jednotkou.(...) V čele konventu stojí převor (prior), který je, s výjimkou zvláštních okolností, volen nejvýše na dvakrát tři roky.(...)“

Dominikáni přijímají od 15. století řeholní jméno a dělí se na kněze (Patres,P.), původně bratry, na trvalé jáhny a laické bratry (fratres), kterým se ale dnes říká bratři spolupracovníci (kooperátoři).(...) Každý dominikán složením řeholních slibů slibuje poslušnost generálnímu představenému a odevzdává se do služeb a pro potřeby řádu jako celku.“⁹

1.2. Dětství a první duchovní formace

Blahoslavený Hyacint Maria Cormier, vlastním jménem Jindřich, se narodil 8. prosince 1832 v den zasvěcený Neposkvrněnému Početí Panny Marie. Dětství Jindřicha Cormiera, narozeného ve francouzském Orleans, bylo proniknuto hlubokou zbožností. Jeho matka Felicita, ač pocházela z prosté rodiny, byla inteligentní a činorodá žena. Po svém otci Františkovi, zbožném a pracovitém člověku, zdědil Jindřich hudební nadání, které uznal i Liszt, když slyšel tohoto dominikána hrát na varhany u svaté Sabiny v Římě.¹⁰

„Když otec zemřel, matka svěřila Jindřichovu výchovu školským bratřím. Dobře se učil, ministroval při mši svaté, byl členem bratrstva Panny Marie,

⁸ BUBEN, M. M. *Encyklopedie řádů, kongregací a řeholních společností katolické církve v českých zemích.* (III. Díl, I.svazek: Žebravé řády). Praha: Libri, 2006, s. 15.

⁹ Tamtéž, s. 17.

¹⁰ Srov. Biografický úvod. In CORMIER, H.M. *Náležet Bohu.* Praha: Krystal OP. 2008, s. 5.

účastnil se výuky náboženství.“¹¹ V říjnu 1845 vstoupil do malého semináře La Chapelle, což neznamenovalo ještě žádný závazek k duchovní službě.

Jindřich byl v té době milý a sympatický chlapec, ale nebyl ještě zralý, aby převzal zodpovědnost za svůj život. Své studijní úsilí nijak nepřeháněl. Projevovaly se u něj umělecké sklony (hudba, výtvarné umění, poezie) a s tím souvisely i jeho bohémské představy o budoucnosti: měl v úmyslu odejít do Itálie „země umění“. To se neuskutečnilo a do reality ho vrátila předčasná smrt staršího bratra Evžena, seminaristy. Jindřichovi bylo tehdy 15 let a tato událost způsobila jeho „obrácení“.

1.října 1851 se Jindřich Cormier zapsal do velkého semináře, řízeného Sulpiciány, pokračoval v prohloubení své konverze. Své duchovní vedení zde svěřil M. Bénechovi, představenému semináře. Tento muž pravděpodobně přivedl Jindřicha na myšlenku řeholního života v řádu sv. Dominika. Ten byl ve Francii obnoven teprve roku 1843 zásluhou kněze Lacordaira (+ 20.11. 1861), který donutil vládu, aby alespoň tolerovala, když ne legalizovala založení dominikánského kláštera v Nancy. Kláštery začaly od té doby přibývat a povolání začala přicházet.

„V té době nová francouzská dominikánská provincie zažívala plný rozkvět. Katolická církev ve Francii psala své nejkrásnější stránky církevních dějin moderní doby, skutečného a plodného znovuzrození. Dominikáni, kteří znovu nabyli svou prvotní sílu, obnovovali v moderní společnosti nádheru minulých časů. K řádu sv. Dominika patřil velký počet mužů, vynikajících vědění i ctnostmi, výřečností i pozemskými statky, kteří svou apoštolskou horlivostí získávali stále více stoupenců. Mnoho kněží bylo přitahováno myšlenkou vstoupit do řádu sv. Dominika, který se díky odvážnému smýšlení P. Lacordaira těšil respektu jedněch, úctě druhých a sympatií všech.“¹²

Na otázku mladého Cormiera ohledně jeho povolání do kazatelského řádu mu P. Lacordaire odpověděl, že „nemá žádné dominikánské povolání, nebo že je „nezralé“. Lacordaire tím mínil, jak později pokorně Cormier dodal,

¹¹ Biografický úvod. In CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008. s. 5.

¹² SZABO, S. *Cenni Biografici* (Životopisné črty). Řím: Generální kurie dominikánů, 1934, s. 2-3.

že nemá *žádné* povolání. Tento úsudek nového zakladatele řádu ve Francii byl mylný, a Cormier, byť bolestně dotčen, se jím naštěstí nenechal zmást.¹³

Jindřich Cormier dosáhl brzy hodnosti bakaláře teologie. Orleánský biskup mons. Dupanloup ho přes mladistvý věk, který vyžadoval dispens, ochotně vysvětil na kněze. Tento mladík se mu zdál pozoruhodný svou inteligencí, zbožností a apoštolskou horlivostí. Při tomto svěcení 17. května 1856 biskup ke všeobecnému překvapení zaslzel. Byly to slzy nad obětí, kterou přinášela orleánská diecéze, když se zřikala jedné ze svých nejlepších nadějí.¹⁴

1.3. Dominikánské povolání

V den své primice, ohlásil Jindřich svým nejbližším své rozhodnutí vstoupit do dominikánského řádu. 29. června 1856, zhruba měsíc po svém kněžském svěcení, oblékl Jindřich Cormier hábit sv. Dominika a dostal jméno Hyacint. Později si připojí ještě jméno Maria. Byl přijat do noviciátu ve Flavigny na Zlatém Pobřeží. Z jeho zápisků je zřejmá velká řeholní horlivost a vroucnost, které zde vládly asi deset let po znovuzrození dominikánů ve Francii. Nezasíral v nich ale ani pokušení a nesnáze, netrpělivosti a své náročnosti, co by mladého novokněze.

Mladý kněz, novic si ale musel milost řeholního povolání vydobýt těžkými zkouškami. „*Náhle ho zradilo zdraví. Ukázaly se u něho příznaky tuberkulosy, jako u mnoha mladých lidí jeho generace.*“¹⁵ Na konci zkušebního roku byli otcové z Flavigny rozhodnutí poslat ho zpět domů. Právě tehdy magistr řádu otec Alessandro Vincenzo Jandel konal kanonickou vizitaci konventu ve Flavigny a osobně poznal schopnosti Cormiera. Nakonec bylo rozhodnuto, že nebude skládat věčné sliby, ale připoutá se k řádu zatím jen na dva roky. Magistr rozhodl, že vezme nového profesu s sebou do Říma a poslal ho k sv. Sabině na Aventinu, kde byl před časem založen internacionální noviciát. Cormier měl radost, že díky

¹³ Srov. Biografický úvod. In CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: KRYSTAL OP,2008, s. 6.

¹⁴ Srov, Tamtéž,.

¹⁵ Tamtéž, s. 7.

mírnějšímu římskému podnebí byla oživena jeho naděje, že se bude moci Pánu cele zasvětit svatými sliby.¹⁶

1.4. Sekretářem magistra řádu

Magistr řádu si Cormiera velmi oblíbil pro jeho řeholní a lidské vlastnosti i takt, spolu s důvěryplnou odevzdaností k představeným. V Římě se P. Cormier ujal náročné funkce sekretáře magistra řádu. Doprovázel ho při kanonických vizitacích v Itálii, v Rakousku, v Dalmácii a v Polsku.

„Několik měsíců zastával úkol subnovicmistra v Quercii, ale na začátku roku 1859 ho P. Jandel odvolal zpět do Říma, kde mu svěřil tentýž úkol v noviciátě u svaté Sabiny, přímo v srdci řádu.“¹⁷ Byly mu svěřeny tyto důležité funkce, ačkoliv sám neměl ještě slavné sliby, jako důkaz důvěry P. Jandela k mladému řeholníkovi.

Blížil se konec dvou let časných slibů a zdraví bratra Hyacinta se nezlepšilo přes všechnu péči a mírné italské podnebí. P. Jandel by rád přijal definitivně tak dobrého řeholníka, ale kanonické právo vyžadovalo v takovém případě rozvahu. Jandel o tom podal zprávu papeži. Pius IX. odpověděl, že mohou P. Cormiera připustit k slavným slibům, jestliže zůstane zdravý po celý měsíc. Prozřetelnosti Boží je však riskantní dávat lhůtu. *„Třicátého dne měsíce, který minul bez potíží, chrlil P. Cormier znovu krev. Pius IX. vyřešil problém slovy: „Ať má aspoň tu útěchu, že zemře se sliby.“* (P. Cormier zemřel v roce 1916 ve věku 84 let, po životě obzvláště aktivním.)¹⁸

Po jednomyslném hlasování klášterní rady a kapituly tedy složil Hyacint Cormier 23. května 1859 slavné sliby v kapitulní síni u sv. Sabiny. Byl assignován do Corbary na Korsice. Tamní společenství teprve začínalo, ne bez hmotných nesnází. Roku 1861 tam byl přeložen generální noviciát. Cormier se stal novicmistrem a po dvou měsících převorem. Nebylo mu ještě třicet let a už byl v Corbaře zodpovědný téměř za všechno.¹⁹

¹⁶ Srov. SZABO, S. *Cenni Biografici* (Životopisné črty). Řím: Generální kurie dominikánů, 1934, s. 4.

¹⁷ Biografický úvod. In CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008. s.7-8.

¹⁸ Tamtéž, s. 8.

¹⁹ Srov. Tamtéž,.

1.5. Toulouským provinciálem

Vzhledem k rostoucímu počtu dominikánských povolání ve Francii, byla „založena“ třetí provincie. P. Jandel dostal roku 1863 žádost od mimořádné kapituly francouzské provincie, aby obnovil toulouskou provincii, „která byla první dcerou svatého Dominika a kolébkou celého řádu. Tyto staré francouzské provincie byly předtím zrušeny za Velké francouzské revoluce. Nyní byly tak znovu sjednoceny konventy v jižní Francii, a to právě (znovu-)vytvořením toulouské provincie. První představený dominikánské komunity, provincie nebo kláštera je jmenován a ne volen. Magistr řádu tedy určil za provinciála obnovené toulouské provincie třiatřicetiletého otce Cormiera.

Mnoho bratří však z věrnosti k Lacordairovi zůstalo v Paříži. Navíc, kromě malého počtu bratří, bylo nutné odškodnit francouzskou provincii za kláštery, které přenechala toulouské. To byly velké nesnáze, se kterými se musel mladý provinciál potýkat.

Tvůrcem nové provincie a jejím rozkvětem byl pověřen Cormier po 26 let, ve kterých byl nepřetržitě představeným, buď jako provinciál, nebo jako převor kláštera. Mezi jeho zásluhy z té doby patří i vybudování dvou kostelů (v Marseille a v Toulouse) a kláštera v Mazères u Pamiers- en-Ariège.

Hlavním úkolem však bylo obnovit dominikánský život. Stručně řečeno šlo o to, obnovit společné usilování o svatost podle hlavních linií udaných sv. Dominikem. P. Cormier kladl důraz na opravdovou věrnost stanovám, ale zpřístupněným dnešním podmínkám. Sám šel svým bratřím příkladem, čímž si získával jejich důvěru. Neúnavně pracoval pro dobro své provincie, která i dnes zaujímá čelné místo v řádu.

Za Cormiera došlo i k obnově prvního kláštera založeného sv. Dominikem v Prouille. Toto slavné místo bylo zničeno během Velké francouzské revoluce. Díky úsilí otce Cormiera mohlo odejít roku 1880 devět mnišek z kláštera v Nay v Nízkých Pyrenejích do nového kláštera v Prouille. On sám je uvedl do klauzury právě ve chvíli, kdy zákony francouzské vlády postihly konventy bratří.

„Církev ve Francii se znovu ocitla ve velkých nesnázích. Komuna, která měla své stoupence i v Marseille, prohledala zdejší klášter a vydrancovala

*jeho zásoby.*²⁰ Otec Cormier, z oprávněné obavy o novice u sv. Maxima, se oblékl do civilu a zorganizoval jejich odjezd do Corbary. Po roce se mohli vrátit zpět.

Po několika dalších letech však začalo pronásledování nanovo, s tím velkým rozdílem, že už ho zákon dovoľoval. V roce 1880 učinila vláda opatření proti řeholním kongregacím, které byly sice zakázané, ale doposud trpěné. Cormier znovu musel, po útoku chátřy na klášter v Marseille, na němž měla policie též podíl, poslat asi sedmdesát noviců a kleriků do slavného španělského kláštera sv. Štěpána v Salamance.²¹

Toulouského provinciála inspiroval a vedl generální magistr řádu otec Jandel. „*P. Cormier se vždy považoval za věrného žáka P. Jandela a choval až do konce ke svému otci-dobrodinci hlubokou synovskou úctu. Později napsal jeho životopis (...)*“²² P. Jandel zemřel 11. prosince 1872 a bolest z jeho odchodu byla pro Cormiera veliká.

1.6. Dvakrát navržen a nezvolen

Po smrti generálního magistra P. Jandela nejistá politická situace nedovolila svolat generální kapitulu, proto otec Sanvito, provinciál římské provincie řídil řád s titulem vikáře. Nakonec, aby Svatý stolec opatřil generálního představeného řádu, vybral tři kandidáty a nechal o nich hlasovat jednotlivé provincie, které své hlasy měly poslat přímo Svatému stolci. Mezi těmito kandidáty byl i otec Cormier. Jako výsledek hlasování Svatý stolec jmenoval generálním představeným Španěla P. José Maria Larroca, který řídil loď svatého Dominika téměř dvanáct let (+ 8.1. 1891).²³

Roku 1891 na volební kapitule v Lyonu byl P. Cormier přítomný jako definator své provincie a zdálo se, že bude zvolen do čela řádu. Proč se tak tehdy nestalo, to částečně zdůvodňuje svědectví P. Cathala: „*Vypadal (Cormier–pozn.) jako stařec. Hlavu měl stále nachýlenou vpřed, ať seděl*

²⁰ Biografický úvod. In CORMIER, H.M. *Nálezet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008. s.10.

²¹ Srov. Tamtéž,.

²² SZABO, S. *Cenni Biografici (Životopisné črty)*. Řím: Generální kurie dominikánů, 1934, s. 5.

²³ Srov. Tamtéž, s.13.

*nebo chodil. Byl vyhublý a bledý. Na ubohých ramenou seděl vyzáblý krk, na kterém vystupovaly žíly.*²⁴ Je pravděpodobné, a výsledek volby to potvrzuje, že při pohledu na Cormiera se kapituláři nemohli odhodlat, aby ho zvolili na dvanáct let do tak vyčerpávajícího úřadu. Skutečným paradoxem bude tedy jeho zvolení do tohoto úřadu o dvanáct let později. Magistrem řádu byl roku 1891 zvolen P. Andrea Frühwirth, tehdejší provinciál rakousko-uherské provincie.²⁵

1.7. Ve službě celému řádu

P. Frühwirth poznal P. Cormiera, když byl studentem u svatého Maximina. Po svém zvolení do čela řádu si vzal Cormiera s sebou jako „socia“ (= rádce). Cormier mluvil italsky a měl k Itálii vřelý vztah. Hlavním polem jeho působnosti byly přirozeně frankofonní dominikánské provincie.

Roku 1896 byl jmenován Cormier generálním prokurátorem řádu. Tak se stal oficiálním prostředníkem mezi dominikánskou rodinou a ostatními kongregacemi, ale hlavně Svatým stolcem. Sám papež Lev XIII. ho měl velmi rád. Roku 1899 se dokonce mluvilo o Cormierovu povýšení na kardinála. Vláda se jmenováním Cormiera kardinálem vyjádřila svoji nespokojenost. Patřil totiž k ilegální řádové organizaci ve Francii. Purpur místo něho dostal arcibiskup z Toulouse mons. Mathieu. Cormier měl tak velkou reputaci u Lva XIII., že ho jmenoval členem (konzultorem) Posvátné kongregace pro čistotu víry a mravů, tedy Svatého Oficia. Zde ho papež pověřoval nejchoulostivějšími úkoly.²⁶

1.8. Generálním magistrem řádu

Na volební generální kapitule roku 1904 v Quercii byl zvolen do čela řádu otec Cormier. Bylo mu tehdy 72 let. Nejprve se považoval za „přechodného

²⁴ Biografický úvod. In CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008. s.11.

²⁵ Srov. Tamtéž,.

²⁶ Srov. (celá podkapitola) Biografický úvod. In CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008. s.11-12.a také SZABO, S. *Cenni Biografici* (Životopisné črty). Řím: Generální kurie dominikánů,1934, s.14-15.

magistra“. V roce 1906, po oslavení svého kněžského jubilea, prosil papeže Pia X., aby ho ze zdravotních důvodů uvolnil z úřadu. Po oficiálním vyhovění jeho žádosti však napsal P. Cormier papeži dopis, v němž se odráží stav jeho ducha rozděleného mezi povinnost a pocit vlastní slabosti a nehodnosti. Krátce nato při zvláštní audienci dokázal papež přesvědčit P. Cormiera, aby zůstal na svém místě.

Ve svém dopisu Piu X. mluví Cormier o „vážných okolnostech“. Generalát otce Cormiera probíhal v době těžké pro katolickou církev, poznamenané modernistickou krizí, odlukou církve od státu ve Francii a hlavně napětím v Evropě, které vyvrcholilo vypuknutím první světové války. *„Díky moudrosti P. Cormiera, ale také duchu a pevnosti mnoha bratří prošel dominikánský řád touto bouřlivou dobou bez újmy.“*²⁷

Ve svém úřadu učinil P. Cormier mnoho dobrých počinů. Jedním z nich bylo založení univerzity svatého Tomáše Akvinského v Římě, známé jako Angelicum. (Tomáš Akvinský bývá totiž často nazýván „Andělským učitelem“.) Tato univerzita přijímala studenty ze všech řádových provincií. Její základní kámen byl položen 29. června 1908.

Velké starosti měl Cormier s univerzitou ve švýcarském Fribourgu, kterou založila roku 1891 fribourská kantonální vláda. Katedry filozofie a teologie obsadili profesori z řad dominikánů, kteří byli ve svých názorech velmi progresivní. Tyto jejich názory, podle některých „strážců čistoty víry“, byly v rozporu s tradiční naukou církve. Takovýchto sporů ale v té době bylo více; v církvi se totiž rozhořel boj s modernismem. Vrcholem tohoto boje můžeme označit dekret „Lamentabili“ a encykliku „Pascendi“ z roku 1907, v nichž Pius X. rázně odsoudil modernistické bludy. Do Říma též docházela anonymní udání od protivníků fribourských dominikánů. Rozhořčení Pia X. způsobilo dokonce, že při jedné audienci u něho magistr dominikánského řádu omdlel. Na papeže to silně zapůsobilo a rozhodl se věnovat plnou důvěru úsudku P. Cormiera v této věci. *„V červnu 1911 navrhl P. Cormier Piu X. ospravedlňující a osvobozující text ve prospěch fribourských dominikánů, který papež převzal téměř slovo za slovem“*.²⁸

²⁷ Biografický úvod. In CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008. s.13.

²⁸ Tamtéž, s.14.

Podobné problémy musel řešit Cormier i v případě „Praktické školy biblických studií“ a jejího zakladatele P. Marie-Josepha Lagrange O.P. I za něho se musel otec Cormier velmi u papeže přimlouvat. Nutno podotknout, že i poslušnost a podrobenost P. Lagrange k papeži přispěla k tomu, že nakonec dostal od Pia X. dovolení dále vyučovat a řídit Biblickou školu. Zásadní obrat ale znamenal až pontifikát Benedikta XV. Ten Lagrange přijal a tak rehabilitoval již čtyři měsíce po svém zvolení v lednu 1915. „ *Ukázalo se, že P. Lagrange byl prorokem, a pro P. Cormiera bylo důležité, že ho uměl hájit a věnoval mu lásku a důvěru.*“²⁹

1.9. Smrt

Zdravotní stav otce Cormiera vyvolával u mnoha lidí obavu. Přesto plnil úkol magistra řádu až do konce volebního období. Na kapitule ve Fribourgu byl 3. srpna 1916 zvolen nový nástupce svatého Dominika, Holanďan P. Ludovicus Theissling.

P. Cormier, ve věku 84 let, zůstal v Římě v klášteře irských dominikánů a byl rozhodnut věnovat se dále péči o dvě ženské kongregace (sestry Svaté rodiny nazaretské a Malé sestry chudých), jež mu byly svěřeny do péče. Koncem listopadu 1916 u něho lékař zjistil zánět pohrudnice. V závěru jeho života ho přišli navštívit nový magistr řádu v doprovodu kardinála Frühwirtha, jehož býval Cormier asistentem. Oslavil své narozeniny 8. prosince, kdy ještě vsedě sloužil mši svatou. Zemřel 17. prosince 1916 o půl jedné po poledni.

²⁹ Srov. (celý odstavec) Biografický úvod. In CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008.s. 14-17.

2. Literární dílo Hyacinta Maria Cormiera OP

V následujícím textu je stručně pojednáno o literárním díle H.M. Cormiera. Jako podklad pro tuto kapitolu slouží kniha s názvem „Náležet Bohu“. Jedná se o výbor ze spisů tohoto světce, který uspořádal P. Gilles Berceville O.P. „*Téměř všechny texty uvedené v tomto výboru byly uveřejněny v posledním období jeho života, v letech 1891-1916, kdy zastával úřad socia magistra řádu, potom generálního prokurátora a nakonec magistra řádu.*“³⁰

Ve své literární práci čerpal Cormier především z Písma svatého, následují církevní otcové, nejvíce svatý Augustin, a velcí svědkové tradice, především svatý Tomáš Akvinský se svou Teologickou sumou a s biblickými komentáři, svatá Kateřina Sienská a další. P. Cormier však svou znalost duchovních skutečností nečerpal pouze z knih, ale i ze svého intenzivního a hlubokého vnitřního života.

2.1. Hledat Boha

„*Bůh nás stvořil, poslal nás na svět, abychom ho poznávali, milovali a sloužili mu. To je velký smysl života, počátek a cíl zbožnosti.*“³¹ Člověk uskutečňuje své povolání tím, že se spojuje „s Kristem a skrze Krista s jeho Otcem a s Duchem svatým, jejich vzájemnou láskou.“

V myšlenkách otce Cormiera můžeme nalézt i vliv francouzské školy. Jedná se například o myšlenku, kterou si oblíbili Bérulle a jeho druhové: „*Souhlasit s naším stavem stvořených bytostí.*“³² Sám Cormier o tom píše: „Jsem tedy tvé dobro, tvůj tvor, tvůj otrok, tvůj syn.“

K dokonalému spojení s Bohem, tak jak jej vykládají svatý Pavel a svatý Jan, dochází pohledem, přebýváním a působením. Otec Cormier rozvádí

³⁰ Srov. Biografický úvod. In CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008. s.22.

³¹ „*Ad quit venisti?*“, *Allocution sur les fins et l'excellence de l'état religieux (Promluva o cíli a vznešenosti řeholního stavu)*, Řím: Collegio Angelico, 1914, s.6. In CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008. s.24.

³² COCHOIS, P. *Bérulle et l'Ecole française*, Paříž: 1963, s. 73. In CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008. s.24.

a objasňuje ve svém díle tyto tři „způsoby“ spojení Boha s člověkem a člověka s Bohem.³³

Když člověk miluje, ukazuje nejlépe svou podobnost s Bohem. Jeho srdce, síla afektu je podivuhodným darem. V úvahách o milování Boha lidským srdcem je P. Cormier ovlivněn katolickým romantismem, který na počátku 19. století začal vydáním spisu „Genius křesťanství“ a svolával „*všechn pŕvab obrazotvornosti a všechny zájmy srdce na pomoc náboženství*.“³⁴ Tento směr byl ve Francii tehdy velmi silný. „*Ale všichni- i ti, kteří se hlásí ke klasické tradici- jsou poznamenáni romantismem. Joseph de Maistre je romantický monarchista, Chateaubriand romantický křesťan*.“³⁵

Otec Cormier zde rozvíjí podobenství o duchovní sýpce, v níž máme uchovat plody milosti pro svůj pokrok. Tyto plody dělí na plody rozumu, plody zkušenosti a plody vděčnosti.³⁶

Na závěr této kapitoly se zamýšlí náš světec nad tématem: „ Jaký postoj zaujme křesťan ve společenském životě?“ Odpověď na tuto otázku může znít: „*Měl by se přizpůsobit „dobrotě Boha, našeho Spasitele a jeho lásce k lidem.“ (Srov. Tit 3,4) a vyhnout se tak jak tvrdosti, tak změkčilosti, která by proměnila Boží dobrotu v apatickou dobráckost*.“³⁷

2.2. Žít z Ježíše Krista

Ač by se mohlo zdát, že v této části svého díla, jehož stejný název nese i podkapitola této práce, Cormier pojednává výhradně o Ježíši Kristu, není to zcela pravda. Jsou zde četná pojednání o Panně Marii, církvi, Duchu svatém, ale vše se to děje ve vztahu ke Kristu. Můžeme zde číst, že „*Maria je nejlepším vzorem sjednocení s Kristem*“³⁸ či prosbu k Duchu Posvětiteli, která má ovšem také kristologickou dimenzi.³⁹ Dále se zde zabývá životem křesťana a pojednává

³³ Více o tom Srov. CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008. s.26- 30.

³⁴ CHATEAUBRIAND, *Génie du Christianisme*, Úvod, duben 1802. In CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008. s.31.

³⁵ MAUROIS, A. *Dějiny Francie*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1994.s. 335.

³⁶ Více o tom Srov. CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008. s.32- 34.

³⁷ CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008. s.35.

³⁸ Tamtéž, s. 38.

³⁹ Srov. Tamtéž, s. 56.

o mocných pilířích, které podporují duchovní život, ať už je to Eucharistie, svátost lásky, četba Písma či modlitba Růžence. Součástí textů je též rozjímání nad blahoslavenstvími chudých, tichých, plačících a milosrdných.

2.3. Obnovit celý řád v Dominiku

„Muž evangelia Dominik se jeví jako vzor spojení s Bohem prostřednictvím Ježíše a Marie.“⁴⁰ Když byl otec Cormier povolán stát se nástupcem svatého Dominika a řídit jeho řád, hledal výrazné heslo, program a ducha svého magisteria, měl před sebou větu svatého Pavla, kterou si přisvojil papež Pius X.: „Všechno obnovit v Kristu“ (Ef 1,10). Otec Cormier řekl: „Všechno obnovit v Dominiku.“ „To znamená ve všem pamatovat na něho, všechno oduševnit jeho duchem a oživit jeho milostí a dokonat to v jeho lásce.“⁴¹

V první části podkapitoly o obnově řádu v Dominiku se zabývá Cormier samotným duchovním odkazem svatého Dominika a svým vztahem k němu. Následují úvahy nad dalšími významnými svěťci, jakými byli svatý Tomáš Akvinský a svatá Kateřina Sienská.

Větší pozornost si jistě zaslouhuje část věnovaná P. Lacordairovi a P. Jandelovi, o nichž je zmínka již v první kapitole této práce. V této části otec Cormier popisuje, jak vidí on tyto své předchůdce a velikány. V jiném díle (Vita del P. Jandel) zpracoval životopis P. Jandela, svého otce-dobrodince.

Lacordaire stojí v čele díla obnovy řádu. *„Je jako dobyvatel. Má jeho pronikavý pohled, vladařské gesto, šťastnou smělost a moudré jednání.(...) Nová společnost v něm s nadšením uctívá velkého člověka, ale on je také velkým řeholníkem a celá řeholní společnost jde za ním.“⁴² Jsou zde zmiňováni i další jeho spolubratři: Piel, Henskeim, P. Besson, P. Danzas.*

Otec Jandel byl nazván „ blahoslaveným Rajmundem z Kapuy naší doby“. (Blahoslavený Rajmund z Kapuy se snažil o reformu řádu ve 14. století.) P. Jandel kladl důraz na řeholní observance (= společná cvičení), které mají dávat

⁴⁰ CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008. s. 73.

⁴¹ Tamtéž,.

⁴² Tamtéž, s.83.

dominikánskému životu sílu a krásu. „*Tyto observance osvobozují člověka od sebelásky a uvádějí ho do prostoty Božích dětí (Flp 2,15), utvářejí jeho vůli odříkáním a podrobováním se společnému životu, vytvářejí ovzduší, které povznáší, osvěcuje, uvolňuje a živí řeholníky.*“ (...) „*Až do své smrti roku 1872 byl P. Jandel důstojným představitelem ducha a srdce svatého Dominika.*“⁴³

Ze srovnání otce Lacordaira s otcem Jandelem vyplývá, že Lacordaire byl lepší kazatel než Jandel. Lacordaire byl velmi vážený a byl předmětem vášnivého obdivu. Forma jeho kázání působila na posluchače strhujícím dojmem. Dával přirozeně přednost aktuálním potřebám apoštolské služby. Jandel měl naopak sklon utíkat se k tradicím starších a obnovovat je v jejich čistotě. Uměl ovšem též přijmout poučení ze zkušenosti, která je také slovem Božím. „*Mezi vlastnostmi a různým zaměřením těchto dvou řeholníků docházelo k postupnému vyvážení a k vzájemnému obohacení.*“⁴⁴

Závěr tohoto výboru se zabývá samotným Řádem bratří kazatelů. Tento řád „*byl ustanoven zvláště pro spásu duší kázáním, které má vycházet z plnosti kontemplace. Proto společná cvičení, předepsaná stanovami, zajišťují bratřím život bratrského spojení(...), a vede je v duchu řádu.*“⁴⁵ Dále je zde nastíněna otázka francouzských provincií tohoto řádu. Tyto texty se datují do doby, kdy byl Cormier postaven do čela nově obnovené toulouské provincie.

⁴³ CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008, s. 85.

⁴⁴ Tamtéž, s. 87.

⁴⁵ Tamtéž, s. 88.

3. Vztah a přínos Hyacinta Maria Cormiera Čechám

V následujících podkapitolách je popisováno, jaký přínos měl generalát otce Cormiera pro Čechy a zejména české dominikány. Jedná se především o obnovení samostatné české provincie roku 1905. Z jiného hlediska je zde posuzován přínos pro Čechy tohoto světce skrze zázrak uzdravení Jiřího Maria Veselého O.P. V internačním klášteře v Želivě v roce 1955. V této, pro církve v naší zemi, neblahé době se ukázala v podobě zázraku moc světce Cormiera. Tento zázrak významně přispěl k tomu, že byl tento služebník boží dne 20. listopadu 1994 v Římě blahořečen.

3.1. Obnova české dominikánské provincie

3.1.1. Říšská provincie

Po josefínských reformách (2. polovina 18. století), kdy došlo k mohutnému rušení klášterů na území Rakousko-Uherské monarchie, „*trvalo celé půlstoletí, než mohl generální magistr řádu P. Jandel vykonat vizitaci české a rakouské provincie. Po zjištění stavu (česká provincie roku 1844 měla 46 bratří a rakouská 40) a ve snaze zabránit dalšímu úpadku se rozhodl sloučit obě provincie v jednu, takzvanou Říšskou provincii (lat. Provincia Imperii). Tak se stalo v roce 1857.*“⁴⁶

Zárok generálního magistra byl účinný. Byla zavedena observance za vedení vzorného řeholníka P. Tomáše Anselmiho z kláštera svaté Sabiny. Je nutno zde vysvětlit přesněji, co znamená slovo observance, jelikož se s ním v této práci často operuje: „*Observanc - kníž. řád, pravidla zachovávaná zvykem: círk. zachovávání obvyklých řeholních zvyklostí.*“⁴⁷

⁴⁶ Srov. ČERNUŠÁK, T.; PROKOP, A.; NĚMEC, D. *Historie dominikánů v českých zemích*. Praha: KRYSTAL OP, 2001. s. 113-117.

⁴⁷ *Akademický slovník cizích slov*. (II.díl L-Ž) Praha: Academia, 1995. s. 537.

Byl založen též noviciát ve Štýrském Hradci, který podléhal přímo generálnímu magistrovi řádu. Kláštery se začaly opět naplňovat, vzkvétal i III. řád a bratrstva.⁴⁸

Sám magistr řádu P. Jandel deklaroval toto spojení provincií jako dočasné připojení rakousko-uherské provincie pro její slabost k provincii české. „*Během následujících desetiletí se ale situace značně změnila. Česká část provincie zaujímala stále méně významné postavení.*“⁴⁹ Jedním z důvodů tohoto neutěšeného stavu byl i fakt, že v žádném z domů s převahou bratří české národnosti nebyl noviciát.

3.1.2. Obnovení noviciátu

Prvním krokem k obnovení české provincie bylo tedy úsilí obnovit noviciát v českých zemích. Ten měl být obnoven v Litoměřicích, kde již fungoval od roku 1683 do roku 1783, kdy byl kvůli válečnému nebezpečí uzavřen. Za tu dobu jím prošlo 967 bratří.

Se žádostí o zřízení druhého noviciátu uspěl magistr řádu u Posvátné kongregace pro biskupy a řeholníky až na podruhé a to roku 1877. Nakonec mohl magistr vydat souhlas s obnovou noviciátu v Litoměřicích.

Zásadní překážkou se ovšem ukázaly být orgány samosprávy v převážně německých Litoměřicích, kde měl vzniknout noviciát určený především pro česky mluvící bratry. (K vyhocení česko-německých vztahů došlo v 70. letech 19.století po krachu jednání o tzv. fundamentálních člancích, které měly připravit národnostní vyrovnání v českých zemích.) Vše vyústilo v zamítavé stanovisko c.k. zemského úřadu v Praze k obnovení noviciátu v Litoměřicích.

Jiné vhodné místo pro „český“ noviciát se našlo paradoxně v Olomouci, městě s německou většinou obyvatel.(Národnostní poměry na Moravě byly celkově méně bouřlivé.) „*Naděje vkládané do noviciátu se beze zbytku potvrdily.*

⁴⁸ Srov. ČERNUŠÁK, T.; PROKOP, A.; NĚMEC, D. *Historie dominikánů v českých zemích*. Praha: KRYSTAL OP, 2001. s. 113.

⁴⁹ Tamtéž, s.116.

(...) Počet českých bratří začal růst. Představa obnovení provincie pozvolna nabývala konkrétnějších kontur.⁵⁰

3.1.3. Bezprostřední příprava a obnovení provincie

Bezprostřední přípravy k obnovení české provincie se naplno rozběhly v roce 1900, kdy v aktech provinčního shromáždění je obsažena žádost o obnovení české provincie. „Bylo třeba promyslet a připravit celou řadu záležitostí a vyřešit spoustu úkolů souvisejících především s formací řádového dorostu, studiem, řízením provincie, ale i s ekonomickým zabezpečením.“⁵¹

Přes pečlivou přípravu se okolo otázek spojených s obnovou rozvinula prudká diskuse. Říšský provinciál P. Sádok Szabó v lednu 1904 předložil oficiálně důvody pro obnovení české provincie a na námitky odpůrců pak reagoval podrobným listem pražský převor P. Bruno Bárta. Novému magistrovi řádu, otci Cormierovi, poslal své vyjádření k námitkám i říšský provinciál.

Vyhrocení situace dokládají především námitky od rakouských dominikánů, i odpovědi z české strany, jež spadají do roku 1905.⁵² „Vážný spor vyvstal nad postavením konventů v oblastech s německou majoritou, tedy Znojma, Chebu, Litoměřic a Ústí nad Labem. Sami zde působící bratři žádali alespoň o dočasné zvláštní postavení těchto konventů, aby nebyli začleněni do české provincie. Vzhledem k všeobecným náladám nepřekvapuje, že je v tom hlasitě podporovali místní radní i státní správa.“⁵³

Z porady provinciála s představenými českých konventů v květnu 1905 vzešly závěry, které byly poslány generálnímu magistrovi řádu otci Cormierovi. Čeští bratři žádali obnovu provincie v rozsahu, jaký měla v roce 1855, tedy se sedmi konventy.

⁵⁰ Srov. (celá podkapitola) ČERNUŠÁK, T.; PROKOP, A.; NĚMEC, D. *Historie dominikánů v českých zemích*. Praha: KRYSTAL OP, 2001. s. 117-118.

⁵¹ Tamtéž, s. 118.

⁵² (více o tom) ČERNUŠÁK, T.; PROKOP, A.; NĚMEC, D. *Historie dominikánů v českých zemích*. Praha: KRYSTAL OP, 2001. s. 118-119.

⁵³ Srov. (celá podkapitola) Tamtéž, s. 119.

Palčivou otázkou byla nutnost rozdělení bratří mezi obě provincie. Podle požadavků generálního magistra se bratři měli vyjádřit, ke které provincii chtějí patřit. Z vytvořených osobních seznamů lze vyčíst, že k české provincii se přihlásilo 84 a k rakousko-uherské 70 bratří, dva bratři se tehdy nevyjádřili.⁵⁴ Říšský provinciál též zaslal v srpnu 1905 seznam kandidátů na provinciála české provincie. Nejvážnějším z nich byl olomoucký převor P. Václav Bubeník, jenž byl nakonec do tohoto úřadu magistrem řádu jmenován.

Otec Cormier byl zvolen do čela řádu na generální kapitule ve Viterbu v květnu 1904. Ta nařídila magistrovi „pouze“ vizitovat říšskou provincii. Dál měl on sám rozhodnout podle svého svědomí o obnovení české provincie. Cormier opravdu brzy provincii vizitoval a již 14.zářím 1905 dekretem adresovaným provinciálovi, převorům a všem bratřím říšské provincie obnovil českou provincii.⁵⁵

Dále se ještě řešila otázka konventů v německých oblastech. Týkalo se to především konventů v Chebu a Ústí nad Labem. Ačkoliv „de jure“ náležely k české provincii, podržel je magistr řádu pod pravomocí rakousko-uherského provinciála. „Magistr také bratřím uložil v této věci mlčení, aby se spor dále neprohluboval.“⁵⁶

Státní a samosprávné orgány v Litoměřicích po státní linii dovedly obdobný spor až k interpelaci ve Vídeňské Říšské radě. Litoměřický starosta, dr Funke, a jeho snaha o přidělení tamního a znojemského konventu k rakousko-uherské provincii se nesetkali s velkou podporou ani uvnitř řádu, ani v celé církvi.

3.1.4. Obnova a rozvoj provincie do roku 1918

Kromě jmenování provinciála, určení hranic a počtu klášterů, bylo třeba vyřešit celou řadu dalších otázek. Jednou z nich byla, již výše zmiňovaná,

⁵⁴ Srov. ČERNUŠÁK, T.; PROKOP, A.; NĚMEC, D. *Historie dominikánů v českých zemích*. Praha: KRYSTAL OP, 2001. s. 120.

⁵⁵ Srov. Tamtéž,.

⁵⁶ Tamtéž, s. 122.

příslušnost bratří k provinciím. Magistr řádu P. Cormier rozhodl, že základem je afiliace k jedné či druhé provincii.

K vysvětlení pojmu afiliace: „*Kandidáta přijímá určitý konvent. Do něho je pak bratr afiliován (affiliatio- filius huius conventus). Teprve zařazením do konventu jsou bratři členy provincie, k níž konvent náleží.*“⁵⁷

Dále magistr rozhodl, že o transfiliaci (= změna konventu, do něhož je bratr přijat) je třeba žádat jednotlivě, stejně jako o pobyt a práci v druhé provincii formou přímé asignace. Termín asignace znamená určení, ve kterém konkrétním konventu bude bratr žít a pracovat. Není-li asignace dána, má bratr žít v konventu, do něhož je afiliován. Transfiliací proběhla v našem případě celá řada.

„*Výsledkem zdlouhavých jednání byl pak jmenný seznam bratří, zasláný v lednu 1906 oběma provinciálům. Na jeho základě pak byly magistrem vydány příslušné dekry. Počet členů provincie v tomto okamžiku činil 89 bratří, z toho bylo 43 kněží, 10 kleriků, 34 bratří laiků a 2 novicové.*“⁵⁸

Obnovená studia bratří kleriků v Olomouci byla zahájena hned v akademickém roce 1905/1906. Stalo se tak s nadšením a zápalem, dokonce ještě před vyřízením potřebných formalit. „*Je samozřejmé, že bratři pokračovali v běhu studií započatých v Gratzu.*“⁵⁹

Byl to nárůst apoštolských aktivit bratří, který umožnil českou provincii obnovit. (Ne naopak!) Mezi takové aktivity patřily zejména misie „ad intra“, známé též pod názvem lidové misie. Ty mají za cíl rozvoj víry mezi již věřícími.

Dominikáni se vrátili v roce 1910 i do Plzně, kde v části Plzeň-Slovany převzali duchovní správu. Roku 1913 tam byl vysvěcen nový kostel Panny Marie Růžencové a záhy potom byl dokončen i klášter.

Ve stejné době byl obnoven i klášter v Českých Budějovicích na podnět budějovického biskupa Josefa Hůlky. „*Ten dokonce nechal vlastním nákladem vybudovat kostel s klášterem a daroval je řádu.*“⁶⁰

⁵⁷ ČERNUŠÁK, T.; PROKOP, A.; NĚMEC, D. *Historie dominikánů v českých zemích*. Praha: KRYSTAL OP, 2001. s. 126.

⁵⁸ Tamtéž, s. 123..

⁵⁹ Tamtéž, s. 123.

⁶⁰ Tamtéž, s. 124.

Samozřejmě, že se dominikánů v českých zemích dotkla též první světová válka. Otcové často sloužili jako feldkuráti u posádek, neboť nebyli tolik vázání farní správou jako diecézní kněží. Přesto se tento úděl týkal jen menšiny bratří.

Bratři laici byli válkou postiženi více, jelikož mnoho z nich postupně muselo narukovat. V roce 1916, uprostřed války, jich bylo v armádě 21, a stejný počet v armádě zastihl i konec války. Je pochopitelné, že tito bratři chyběli ve svých klášterech a jejich chod se tím značně ztížil.

Potíž čínila i korespondence s řádovým ústředím v Itálii zvláště poté, co Itálie vystoupila z koalice s ústředními mocnostmi. V posledním roce války, díky všeobecnému chaosu v monarchii, se dopisování stalo téměř nemožné. Konec války ale zdaleka neznamenal jen ukončení obtíží. Situace způsobená rozpadem Habsburské říše a vznikem Československa nastolila nové problémy, ale i možnosti.⁶¹

3.2. Zázrak v Želivě

Následující kapitola se vztahuje k období 50. let 20. století v komunistickém Československu. Zavede nás do prostředí „ internačního střediska“ v Želivě, kde se udál zázrak na přímluvu H.M. Cormiera na dominikánovi Jiřím Maria Veselém OP. Na základě tohoto zázračného uzdravení byl v roce 1994 v Římě H.M. Cormier blahořečen.

Jiří Maria Veselý OP byl významnou postavou v rámci katolické církve, a to nejen v Čechách, ale i v Itálii . Jsou zde uvedeny pro porovnání a doplnění dva encyklopedické odkazy na tohoto dominikána.

„Veselý, Jiří Maria (1908- 2004), dominikánský kněz, narozený v Protivanově. Profesor na Angeliku v Římě, převor pražského konventu OP. V 50. letech 20. století umístěn v koncentračním táboře v Želivě. Autor knih Český odboj v Itálii 1944-1945 (1948), Bůh, anděl a já (1993), Co dává Velehrad Evropě (1994), Zázrak v Želivě (1994), Samotka v Želivě (2002).“⁶²

⁶¹ Srov. ČERNUŠÁK, T.; PROKOP, A.; NĚMEC, D. *Historie dominikánů v českých zemích*. Praha: KRYSTAL OP, 2001. s. 125.

⁶² HANUŠ, J. *Malý slovník osobností českého katolicismu 20. století s antologií textů*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2005. s. 166.

„Leopold Jiří Maria Veselý, PhDr. (15.11.1908 Protivanov, okres Boskovice až 31.8. 2004 Olomouc), od 1930 člen řádu v Olomouci, 1933-1936 studia na Angelicu v Římě, od 1937 spolupracovník Metoděje Habáně při vydávání Filosofické revue, 1938 -1940 magistr noviciátu v Olomouci, od 1940 studia na universitě v Miláně, od 1944 spolupracoval s českou zahraniční armádou (získal hodnost majora), 1946 převor kláštera sv. Jiljí v Praze, vazebně vyšetřován (12.9. - 8.12. 1949), pro nedostatek důkazů a pro zásluhy o zahraniční odboj propuštěn, 1950 – 1955 internován v Želivě, kde byl zázračně, na přímluvu (bl.) Hyacinta Maria Cormiera, udržen při životě. Po propuštění vykonával pomocné práce při archeologických vykopávkách na Velehradě, od 1968 působil na universitě v Miláně a v Angelicu v Římě, kde se podílel i na archeologickém výzkumu pod chrámem sv. Petra, od 1999 znovu v olomouckém konventu, autor řady odborných publikací.“⁶³

3.2.1. Církev v internaci

„V roce 1950 propuklo v Československu veřejné kruté pronásledování katolické církve: biskupů, kněží, řeholníků, řeholnic i obyčejných věřících, kteří měli význačnější postavení ve veřejném životě. Odsuzovalo se k smrti, k doživotnímu žaláři, k práci v uranových dolech, zřizovaly se tábory pro nucené práce. Pro lidi, na nichž nebylo možné najít žádný politický kaz, byly vybudovány (lépe řečeno „vymyšleny“) „ dočasné internace pro politickou převýchovu“. Mimořádně „ nebezpeční“ řeholníci byli v letech 1950-1955 izolováni v „ internačním středisku“, zbudovaném v klášteře premonstrátského opatství v Želivě v jihovýchodních Čechách (okres Humpolec).“⁶⁴

„Premonstrátský klášter v Želivě se stal jakýmsi „superinternačním“ táborem. Většina provinčních i konventních představených sem přišla hned v dubnu 1950 . Jiné sem svázela Bezpečnost postupně z českých i slovenských internací. Želiv byl považován za kárný tábor: „Pošleme vás do Želiva,“

⁶³ BUBEN, M. M. *Encyklopedie řádů, kongregací a řeholních společností katolické církve v českých zemích.* (III. Díl, I.svazek: Žebravé řády). Praha: Libri, 2006. s. 127.

⁶⁴ VESELÝ, J.M. *Znamení času: Blahoslavený Hyacint Maria Cormier O.P.* Třebíč: Arca JiMfa, 1997. s. 6.

vyhrožovali dohlážitelé řeholníkům, když se „disciplinárně prohřešili“. Nezůstávalo však jen při výhrůžkách. Celkově bylo v Želivě zastoupeno dvacet různých řeholních společností asi s 500 řeholníky.⁶⁵

3.2.2. Internační tábor v Želivě

Bývalý premonstrátský klášter byl určen pro představené řádů a reakční řeholníky. Objekt stojí v údolí řeky Želivky, obklopen lesy, skrývá starou budovu s farním kostelem. U kláštera stojí ještě poutní kostel. Je zde asi 69 místností.

Většina provinčních i konventních představených sem přišla hned v dubnu 1950, ostatní byli postupně přivázeni. Tak byl i 9. srpna 1950 spolu s dalšími osmi dominikány a dalšími dvanácti jinými řeholníky či světskými kněžími deportován z Broumova i otec Jiří Maria Veselý OP, pražský podpřevor.

„Uklizením“ do želivského tábora se vždy vyhrožovalo, každý tušil, co se zde děje a občas byl motivován strachem z internace. Panovala zde atmosféra strachu, teroru, nejistoty, situací řízených „intelektem zlého ducha“. Mnozí z vězňů byli na pokraji zhroucení nebo chyběl třeba jen impuls k poruše.⁶⁶

Mnoho internovaných v Želivě zemřelo, řada vězňů byla tvrdě raněna v psychice, mnozí odešli s velmi podlomeným fyzickým zdravím. Jeden kněz zde spáchal sebevraždu, další byl před zabitím sebe včas zastaven.⁶⁷

V tomto prostředí došlo právě k zázraku uzdravení Jiřího Maria Veselého na přímluvu blahoslaveného Hyacinta Maria Cormiera. V knize otce Jiřího Maria Veselého „Znamení času“ lze číst, že „v Želivě vítězil Kristus. A dokonce mu tam komunismus umožnil zázrak!“⁶⁸

⁶⁵ VAŠKO, V. *Neumlčená II :Kronika katolické církve v Československu po druhé světové válce.* Praha: ZVON, 1990, s. 167. (ISBN 80-7113-035-4.)

⁶⁶ Srov. BARTÁSKOVÁ, L. *Čeští dominikáni v době komunismu.* České Budějovice, 2001. Magisterská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra církevních dějin a patristiky. Vedoucí práce R. Malý, s. 66.

⁶⁷ Srov. Tamtéž, s. 69. (Více k celé podkapitole v citovaném díle s. 66-70.)

⁶⁸ VESELÝ, J.M. *Znamení času: Blahoslavený Hyacint Maria Cormier O.P.* Třebíč: Arca JiMfa, 1997. s. 7.

3.2.3. Nemoc a zázračné uzdravení

O samotném zázraku uzdravení, jež se v Želivě stal, vypráví sám uzdravený Jiří Maria Veselý OP (*1908 - + 2004) v citovaném titulu „Znamení času“. Následující citace jsou proto pochopitelně psány v „ich -formě“. Ta dodává celému dílu strhující ráz autentické výpovědi.

„Dne 29. června 1955 bylo nesnesitelně dusné horko, ztížené zvláštní horečkou, při níž se úporné pocení střídalo s otřesným mražením. Právě jsem skončil sérii 21 injekcí Hystidinu proti vředům na dvanácterníku. Objevily se mi již v roce 1935 za studií v Římě a na jaře 1955 jsem je cítil mimořádně silně.(...) Horečka stoupala, nepomáhaly ledové zábaly, nepomáhalo nic. Doktor Kelin ve 22 hodin volal primáře dr. Jana Melichara z chirurgie v Humpolci. Ten měl za sebou těžký den, ale přes velké vyčerpání přijel. Podíval se na mě ode dveří: „Trombosa nebo flebitis- zaříd'te ostatní sami...“ (...) Kolem 3-4 hodin ráno jsem zjišťoval na místech posledních injekcí zduřeniny velikosti husího vejce, bolestivé a pálivé, žlutavé(...) Ještě v noci stráž zavolala Kelina: „Otrava krve, zanedbaná, okamžitě řezat!“ Lékaři Kelin a Trojan, nabrousili okamžitě nejbližší kuchyňský nůž o blízký kámen; dezinfekce- nad plamenem svíčky. (...) Z otevřených zduření vyšlo mnoho žlutavého a páchnoucího hnisu a já cítil okamžitou úlevu.“⁶⁹

Druhý den po poradě lékařů byl nasazen penicilin. *„Když asi po třech dnech nenastalo žádné zlepšení, přešlo se na základě dalšího bakteriologického vyšetření na streptomycin. (...) Ale ani streptomycin nezabíral. (...) Podle všech tří lékařů (Kelin, Melichar a Trojan) šlo již o celkovou otravu krve v celém těle, o sepsi. Veškerá péče, povolená velitelem, byla bez účinku. (...)“*

V jednom okamžiku jsme byli s Kelinem sami. Zahleděl se na mě téměř něžně. „Věříš opravdu v Boha?“ A já : „Ano“ On: „Tož se vyzpovídej, už i za dvě hodiny můžeš být mrtvý. Ani tony penicilinu tě nemohou zachránit, protože uvnitř si již celý shnilý a mrtvý.“ Totéž pak řekl i mému představenému, provinciálovi otcí Ambroži Svatošovi OP., a ten mě vyzpovídal a dal mi „viaticum“, hostii na poslední cestu, i „pomazání nemocných“ pro lehké umírání.“⁷⁰

⁶⁹ VESELÝ, J.M. *Znamení času: Blahoslavený Hyacint Maria Cormier O.P.* Třebíč: Arca JiMfa, 1997, s. 9-10.

⁷⁰ VESELÝ, J.M. *Znamení času: Blahoslavený Hyacint Maria Cormier O.P.* Třebíč: Arca JiMfa, 1997, s.10.

„Otec Svatoš mně navrhl devítidenní pobožnost, ke které se chtěli připojit všichni internovaní, zhruba na 300 řeholníků. Měl jsem rozhodnout, ke komu se obrátit. Očekával, že si zvolím blahoslavenou Zdislavu, českou dominikánku (1220- 1252), abychom dosáhli jejího svatořečení, po němž jsme tak toužili.

Vzpomněl jsem si však- bylo to jak zásah blesku- na jednu událost, která se přihodila na Angeliku, kde jsem tehdy studoval. Bylo to 17. prosince 1934. Přenášelo se slavnostně z Campo Verano tělo otce Cormiera do krypty pod chrámem San Domenico e Sisto Nuovo, čili do Angelika. Rakev s tělem stála u vchodu do chrámu zaplněného lidmi. Vzhledem k mé české ironii a skepticizmu vůči jistým „římským zvyklostem“ jsem se o to vlastně příliš nezajímal. Mou pozornost však upoutal starostlivý rozhovor mezi třemi provinciály nejstarších provincií řádu, kteří měli snést tělesnou schránku do krypty. „Kde je ten čtvrtý? Hled'te, generál je už nesvůj!“ Jeden z nich pronesl: „Ten čtvrtý se dnes v noci necítil dobře.“ Odpověděli : „Ale už nemůžeme čekat.“ Stál jsem poblíž a jeden z provinciálů se na mě obrátil: „Ty jsi odkud?“ „Provincia Bohoemiae,“ odpověděl jsem. On na to: „Musíme jít, pojd' s námi, za Slovany, jsi také dominikán.“ S vřelou radostí jsem si dal rakev na rameno. A když jsem držel, ba vlastně svíral svou část már, na nichž spočívala rakev, pociťoval jsem nepopsatelnou blaženost, která mnou pronikala a jako by do mě proudila z té rakve. Cítil jsem se změněný, lepší a prodchnutý nekonečnou důvěrou v zemřelého. Nikdy jsem na to nezapomněl a do té doby jsem se často na otce Cormiera obracel. (...)

To vše mi blesklo v duchu při nabídce „Vyberte si...“ a při vyslovení jména otce Hyacinta. Otec Ambrož , zběhlý ve vzývání blahoslavené Zdislavy, navrhl modlitby pro novény, devítidenní pobožnosti, v duchu apoštolského čekání na Ducha svatého. K nám dominikánům se ihned připojili všichni ostatní, asi 300 internovaných z 29 řeholních rodin. (...)

Přesvědčení o mé blízké smrti bylo všeobecné, proto sám velitel dovolil, aby jeden z ošetřovatelů byl se mnou, nebo aby bylo možné se ho dovolat. (...) Ke stálým návštěvám patřili Mudr. Trojan, otec Ambrož a kalasantin bratr Václav.

Ani streptomycin však nezabral. Rány se neuzavíraly... Horečka trvala nepřetržitě. Jídlo se stávalo stále obtížnějším, mohl jsem polknout pouze polévku. (...)

*Doktor Kelin nařídil zaznamenávat horečku, puls a krevní tlak na diagram. Jejich čáry se postupně přibližovaly, setkání znamenalo smrt. Otok stoupající k srdci by zatopil srdce a zastavil jeho činnost. Nyní byl otok asi 8 centimetrů pod srdcem, smrt tedy nehrozila bezprostředně (...)*⁷¹

„Tři zmíněné čáry- tep, tlak, horečka- se přibližovaly. Stoupající hnis byl vzdálen od srdce už jen asi 3-5 cm. (...) A najednou jsem začínal vnímat něčí přítomnost. (...) A bylo mi asi tak dobře jako na Angeliku, když do mne z rakve otce Hyacinta proudil po dřevě már nový život: „ To by nebylo špatné,“ zašeptal jsem nevědomky. ... Teprve za několik dní jsem si všiml, že tři čáry zůstávají stát a výstup otoku k srdci se zastavil.

A dne 4. srpna, na svátek svatého Dominika, jsem se ráno nečekaně posadil a pak jsem vstal a prošel se pokojem. Bylo to přesně na závěr třetí novény. Strážní odcházeli zděšení, mezi internovanými se šeptalo: ZÁZRAK. Jenom šeptalo, protože pro dialektický materialismus zázrak nebyl přípustný. A kvůli zázraku v blízké čichoštské farnosti policie rozsekala faráře Toufara zaživa.

*Šlo vlastně o dva zázraky: že jsem nezemřel, ale že okamžité uzdravení nebylo viditelné, protože rány na těle zůstaly otevřené a hojily se postupně. Tato pomalost způsobila pak rozpaky lékařské komisi, o jaký stupeň zázraku šlo. I to, že např. nákres se třemi linkami byl zničen. Protože v želvinském komunistickém ráji byla nemoc nemyslitelná. (...) Všichni byli přesvědčeni o zázraku, dosaženém prosbami internovaných na přímluvu otce Hyacinta.*⁷²

⁷¹ VESELÝ, J.M. *Znamení času: Blahoslavený Hyacint Maria Cormier O.P.* Třebíč: Arca JiMfa, 1997. s. 12-13.

⁷² Tamtéž, s. 16-17.

3.2.4. Proces blahořečení H.M. Cormiera

Roku 1968 za „ pražského jara“ odjel J.M. Veselý OP do Itálie, kde působil až do roku 1989, jako profesor na Angeliku v Římě. *„Se souhlasem a za finanční pomoci generálního představeného O.P. Otce Aniceta Fernandes a se mi podařilo dostat do Říma Nikolaje Kelina a jeho paní, což po sovětském obsazení v roce 1968 nebylo bez nebezpečí.*

Výslechy před církevním soudem probíhaly v Lateráně (Řím) v březnu a dubnu 1969. Osobně vyslýcháni byli Jiří Maria Veselý O.P., Mudr. Nikolaj Kelin a jeho manželka Olga. Písemné prohlášení poslali Ambrož Svatoš O.P. a bratr A. V. Jiránek, ošetřovatel z Želivi. (...) Další svědectví docházela.“⁷³

Při své svědecké výpovědi se doktor Kelin nechal strhnout hněvem, kvůli postupu vyšetřovatelů podle právně předepsaných formalit, a nazval vyšetřovatele „kretény“. *„Jeden z lékařů pochopil, že je nazval kretény (italsky „cretino“) a přísahal, že nedoporučí uzdravení jako zázrak, dokud bude žít. A tak brzdil několik roků jednání. Před nedávnem náhle zemřel a případ byl vyřešen kladně.“⁷⁴*

Závěry procesu blahořečení jsou zřejmé z několika dokumentů, ze kterých je níže krátce citováno. *„(...) Po prověření jednotlivých posudků byly projednány některé ne ještě zcela jasné stránky společným dohovorem: byly vzaty v úvahu politické podmínky v Československu v letech 1950-1955; oceněny doklady z roku 1969; přijaty závěry teologických odborníků opřených o lékařská uvážení zjištění.*

Všechna hlasování byla jednomyslná pro zázrak: uzdravení bylo postupné, úplné a trvalé. A bylo s potěšením zdůrazněno, že výborný zdravotní stav uzdraveného trvá dodnes! Jednomyslně bylo také přijato potvrzení, že vzývání se obracelo výlučně pouze k otci Hyacintovi, a ten dosáhl toho, oč se prosilo.

Z teologického hlediska tedy shromáždění uzavřelo, že je to ZÁZRAK.

⁷³ VESELÝ, J.M. *Znamení času: Blahoslavený Hyacint Maria Cormier O.P.* Třebíč: Arca JiMfa, 1997. s. 22.

⁷⁴ Tamtéž, s.23.

Vatikán 14. května 1993

Sandro Corradini

*nejvyšší obhájce věci víry.*⁷⁵

Zbývá ještě uvést stanovisko papeže Jana Pavla II. k celému případu:

ROZHODNUTÍ.

„Niže podepsaný představený (prefekt) Kongregace pro svatořečení, kardinál Angelo Felici, sepsal o všech věcech podrobnou zprávu pro nejvyššího velekněze JANA PAVLA II. Ten přijal přání Kongregace pro svatořečení a nařídil, aby byl vystaven dekret o projednaném zázračném uzdravení. A to se stalo podle předpisů.

Na základě toho, za přítomnosti uvedeného kardinála, prefekta Kongregace a odpovědného za věc otce Cormiera a za mé přítomnosti jakožto biskupa-sekretáře Kongregace i jiných, obvykle pozvaných, Svatý Otec prohlásil: „JE JISTOTA O ZÁZRÁKU, JEJŽ UČINIL BŮH NA ZÁKROK CTIH. BOŽÍHO SLUŽEBNÍKA HYACINTA MARIE CORMIERA, 76. GENERÁLNÍHO PŘEDSTAVENÉHO ŘÁDU BRATŘÍ KAZATELŮ- TOTIŽ O NÁHLÉM ZVRATU KLINICKÉHO PRŮBĚHU LÉČENÍ, A O POSTUPNÉM DOKONALÉM A TRVALÉM UZDRAVENÍ OTCE JIŘÍHO M. VESELÉHO O.P.- z těžké otravy s početnými oteklými, syndromu nephrosica, u osoby podvyživené, s předcházejícími tuberkulózními kavernami a vředy.“

A Jeho Svatost rozhodla, aby tento dekret byl zveřejněn a zanesen do zápisů Kongregace pro svatořečení.

Vydáno v Římě, dne 23. prosince roku Páně 1993.

Slavnostní blahořečení 20. listopadu 1994 v Římě. Jste zváni!⁷⁶

⁷⁵ Závěry komise pěti odborníků- lékařů vybraných Kongregací pro svatořečení. In BARTÁSKOVÁ, L. *Čeští dominikáni v době komunismu*. České Budějovice, 2001. Magisterská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra církevních dějin a patristiky. Vedoucí práce R. Malý, Příloha č.17.

⁷⁶ VESELÝ, J.M. *Znamení času: Blahoslavený Hyacint Maria Cormier O.P.* Třebíč: Arca JiMfa, 1997. s.25.

3.3. Úcta k bl. H.M. Cormierovi v Čechách dnes

„Když se po převratu roku 1989 vrátil dominikán otec Jiří Maria Veselý, archeolog a člen zahraničního odboje z Angelika v Římě, rozhodl se usadit v Brně. Přitom vyzval své příznivce- katolíky, ale i nekatolické křesťany k založení zvláštní expozitury římské dominikánské univerzity zvané Angelikum. Přál si, aby se toto Brněnské Angelikum stalo ohniskem duchovní, mravní a kulturní obnovy společnosti. Okolnosti mu však zabránily v provedení tohoto záměru. Přesto stál u zrodu tohoto projektu jako autorita dominikánského řádu.

Dne 5. října 1999 se shromáždili bratři a sestry v Brně. Už řadu let se scházejí k pravidelnému duchovnímu setkání s Bohem. Věnují se evangelizaci světa zejména pomocí umění a osvěty, avšak i péči o nemocné. Vede je otec Tomáš Jiří Bahounek OP v duchu bl. Otce Cormiera. Tato komunita byla v letech 1994- 1999 požehnána velkými milostmi výslovně na přímluvu bl. Hyacinta M. Cormiera OP (četná obrácení, řada případů vyslyšení v závažných životních obtížích, několik případů uzdravení z těžké nemoci...)

Toto zřízení Sdružení přátel bl. Otce Cormiera (5.10. 1999) je potvrzením spontánně vzniklé a dlouhodobě trvající komunity.(...)

Roku 2000 schválil brněnský biskup stanovy tohoto laického sdružení, které je otevřeno všem křesťanům dobré vůle. Věnuje se pravidelné společné modlitbě, péči o nemocné, kulturně tvořivé a vzdělávací činnosti. Organizuje setkání pomocí křesťanského umění v knihovně kostela svatého Michala v Brně(...) Sdružení se věnuje pravidelně (1x týdně) společné modlitbě růžence. (...) Sdružení vydává vlastní časopis, Rosa mystica. (...) Sdružení vydává knihy vlastním nákladem, (...) v počtu 1000-1500 výtisků.

Všechny tyto a další činnosti Sdružení přátel bl. otce Cormiera vznikají jako výsledky lásky a úcty k tomuto světci. Jsou to doklady šířící se úcty k bl. otcí Cormierovi.“⁷⁷

⁷⁷ Sdružení přátel bl. Hyacinta M. Cormiera. Dostupné na WWW: <http://www.cormier.cz>

Závěr

V úvodu této bakalářské práce se píše, že světci stojí v naší sekularizované společnosti na okraji zájmu. Přesto jsou to lidé, kteří by nám mohli být příkladem, jak dobře prožít svůj pozemský život před Bohem. Studium životopisů světců nemusí být pouze „akademická“ záležitost, ale může inspirovat každého věřícího na jeho cestě k Bohu.

Ve věroučné konstituci o církvi *Lumen gentium* jsou uvedeny dva důvody, proč uctívat svaté: „*Památku nebešťanů však ctíme nejen pro jejich příklad, nýbrž ještě více proto, aby se jednota celé církve posilovala v Duchu uskutečňování bratrské lásky (Srov. Ef 4,1-6). Vždyť jako nás přivádí blíže ke Kristu křesťanské společenství poutníků, tak nás i společenství se svatými spojuje s Kristem.*“⁷⁸ Obraz církve jako mystického těla Kristova, tak jak ho rozvinul papež Pius XII. „na základě listů apoštola Pavla, v encyklice *Mystici Corporis* (1943) nás může vést k rozjímání třeba i nad tím, kým vlastně světci pro nás osobně jsou, a kým jsou pro církve jako celek.

Tato práce může mít i vedlejší efekt v podobě vzbuzení zájmu o svaté obecně, nebo jen o bl. Hyacinta Maria Cormiera jako historickou osobnost. Často světci mají i ty kladné charakterové vlastnosti, které člověk dnešní doby postrádá. Příkladem může být poslušnost bratří k představeným (kromě slibů čistoty a chudoby, slibují dominikáni též poslušnost svým představeným), tak jak je nastíněna v podkapitole „ 1.7. Ve službě celému řádu“. Poslušnost dominikánů v době boje s modernismem k otci Cormierovi nemalou měrou přispěla k tomu, že se situace nevyhrotila v případné tvrdé odsouzení *zestrany* církevních autorit. Ačkoliv Cormier velkou část života zastával vedoucí funkce v různých úradech řádu, jemu samotnému nikdy poslušnost k autoritám nechyběla.

„*Svatost P. Cormiera, (...), nebyla okázalá. Jeho život není řadou dobrodružství a zázraků. Neměl prorocké poslání. Je to život, který by byl mohl minout nepozorovaně, a právě v tom je aktuální a paradoxně významný. Je to svatost všedního dne - nevděčná, mlčenlivá, jednotvárná- a zvláště je to věrnost řeholnímu životu den po dni. Křesťanský život se skládá z těchto*

⁷⁸ Konstituce věroučná o církvi/ *Lumen gentium* (čl.50) In *Dokumenty 2. vatikánského koncilu*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. s.87.

malých věcí, ale může se stát velikým a hrdinským(...)“⁷⁹ První kapitola této práce právě pojednává o této „neokázalé svatosti“ P. Cormiera v době tak bouřlivé.

Ve druhé kapitole je jen stručně nastíněno literární dílo tohoto světce. Cílem této části je pouze schematicky představit výbor ze spisů H.M. Cormiera *Náležet Bohu*. Pro vlastní duchovní obohacení je třeba přečíst tento výbor jako clek.

Třetí kapitola se zabývá především vztahem Cormier - Čechy. Odkrýt toto „spojení“ světce s naší zemí vyžaduje hlubší zamyšlení, neboť není zcela zřejmé na první pohled. Nachází se zde odpověď k otázce, kterou jsem si položil v úvodu této práce, totiž jaký byl vztah H.M. Cormiera k naší vlasti a jeho vliv na naše prostředí. K odpovědi na tuto otázku nám může posloužit kromě třetí kapitoly, též citace z knihy *Znamení času*, kde Jiří Maria Veselý zdůvodňuje, proč se v modlitbách na Cormiera obracel: „*Možná i proto, že to byl on, kdo obnovil roku 1905 starobyrou slavnou „Českou provincii“, (...) Roku 1907 dosáhl blahorečení paní Zdislavy. Roku 1909 přičlenil k řádu vznikající české dominikánky a přijal do třetího řádu studenta bohosloví v Římě Josefa Berana jako bratra Tomáše, který se dovolával pomoci otce Hyacinta hlavně jako arcibiskup.*“⁸⁰

Hlavním cílem této práce bylo seznámení s osobností Hyacinta Maria Cormiera OP. Úcta k němu u nás trvá dodnes, např. ve Sdružení přátel bl. Hyacinta M. Cormiera. Projevuje se i v aktivní činnosti např. na poli publikačním a uměleckém tak, jak ji toto sdružení uskutečňuje.

V této práci jsem dospěl k tomu, že tento světec má mnoho společného s naší zemí, ač sám byl původem Francouz a mnoho let svého života strávil v Itálii. Pokusil jsem se zde přiblížit významná fakta a činy z jeho života, které ovlivnily mnoho lidí nejen v Čechách. Přesto, že vyšlo celkem dost publikací o tomto světci (i v češtině), chybí komplexní dílo, které by ho představilo v širších souvislostech a kontextu jeho doby.

⁷⁹ CORMIER, H.M. *Náležet Bohu*. Praha: Krystal OP. 2008. zadní obálka.

⁸⁰ VESELÝ, J.M. *Znamení času: Blahoslavený Hyacint Maria Cormier O.P.* Třebíč: Arca JiMfa, 1997. s.12.

Seznam zdrojů

Prameny:

BUBEN, M. M. *Encyklopedie řádů, kongregací a řeholních společností katolické církve v českých zemích.* (III. Díl, I.svazek: Žebravé řády). Praha: Libri, 2006. ISBN 80-7277-088-8.

Dokumenty 2. vatikánského koncilu. Praha: ZVON, 1995. ISBN 80-7113-089-3.

SZABO, S. *Cenni biografici (Životopisné črty).* Pracovní překlad: M. Šašek. Řím: Generální Kurie Dominikánů, 1934. ISBN neuvedeno.

Literatura:

Akademický slovník cizích slov. II. díl, L-Ž. Praha: Academia, 1995. ISBN 80-00-0524-2.

BARTÁSKOVÁ, L. *Čeští dominikáni v době komunismu.* České Budějovice, 2001. Magisterská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra církevních dějin a patristiky. Vedoucí práce R. Malý.

CORMIER, H.M. *Náležet Bohu.* Praha: KRYSTAL OP, 2008. ISBN 978-80-87183-04-5.

FERRO, M. *Dějiny Francie.* Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2006.

HANUŠ, J. *Malý slovník osobností českého katolicismu 20. století s antologií textů.* Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2005. ISBN 80-7325-029-2.

HINNEBUSCH, W.A. *Dějiny Řádu kazatelů.* Praha: KRYSTAL OP, 2002. ISBN 80-85929-54-6.

Ilustrovaná encyklopedie lidské vzdělanosti. Praha: Reader's Digest Výběr, 2001.
ISBN 80-86196-29-1.

MAUROIS, A. *Dějiny Francie.* Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1994.
ISBN 80- 7106-098-4.

Ottova encyklopedie Česká republika. 4. díl- Historie, stát a společnost. Praha:
OTTOVO NAKLADATELSTVÍ, 2006. ISBN 80-7360-456-6.

SCHAUBER, V.; SCHINDLER, H.M. *Rok se svatými.* Kostelní Vydří:
Karmelitánské nakladatelství, 1994. ISBN neuvedeno.

VAŠKO, V. *Neumlčená II :Kronika katolické církve v Československu po druhé
světové válce.* Praha: ZVON, 1990. ISBN 80-7113-035-4.

VESELÝ, J.M.; KALA, M. *Samotka v Želivě.* Rosice u Brna: Gloria, 2002.
ISBN 80-86200-58-2.

VESELÝ, J.M. *Znamení času: Blahoslavený Hyacint Maria Cormier O.P.*
Třebíč: Arca JiMfa, 1997. ISBN 80-85766-98-1.

Internetové odkazy:

Sdružení přátel bl. Hyacinta M. Cormiera. [online]. [cit. 2008-11-19]

Dostupné na WWW: <http://www.cormier.cz>

Abstrakt

ŠKODA, M. *Život a dílo bl. Hyacinta Maria Cormiera OP a jeho vztah k českým zemím*. České Budějovice 2008. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra církevních dějin a patristiky. Vedoucí práce R. Malý.

Klíčové pojmy: dominikáni, internační tábor, světec, zázrak

Práce pojednává o životě a díle blahoslaveného Hyacinta Maria Cormiera OP a jeho vztahu k českým zemím. Kromě životopisu výše jmenovaného světce a stručného seznámení s jeho literárním dílem je cílem této práce poukázat na jeho spojení s Čechami. Jedním z nich je obnovení české dominikánské provincie v roce 1905, kdy byl Cormier generálním magistrem Řádu bratří kazatelů. Podrobněji se zde též zabývám zázrakem uzdravení Jiřího Maria Veselého OP v internačním klášteře v Želivě v roce 1955 na přímlovu otce Cormiera. Tento zázrak přispěl k jeho blahorečení v roce 1994. Je zde také zmíněna úcta k tomuto světci v Čechách dnes. V závěru práce je stručné shrnutí jednotlivých kapitol a též obecné pojednání o svatých, o nichž se píše i v úvodu práce, z několika hledisek.

Abstract

Life and Work of Beatified Hyacinth Maria Cormier OP and His Relationship to Czech Lands

Key words: Dominicans, internment camp, saint, miracle

The thesis deals with the life and work of beatified Hyacinth Maria Cormier OP and his relationship to Czech lands. Besides the biography of this saint and the brief introduction to his work the thesis aims to focus on his bonds to Bohemia. One of the connections is the resumption of Czech Dominican province in 1905, when Cormier was General Master of the The Order of Preachers. I also concentrate in detail on the miracle of Jiří Maria Veselý's recovery after the intercession of father Cormier in the internment camp (in the building of the Premonstrate monastery) in Želiv in 1955. This miracle contributed to his beatification in 1994. I also mention today's respect to this saint in Bohemia. The thesis conclusion contains a brief summary of all chapters as well as a general treatise about the saints, also mentioned in the introduction, seen from several perspectives.

Obrazová příloha⁸¹

foto 1: Premonstrátský klášter v Želivě

Obr.2: Otec Hyacint Maria Cormier OP (1832-1916)

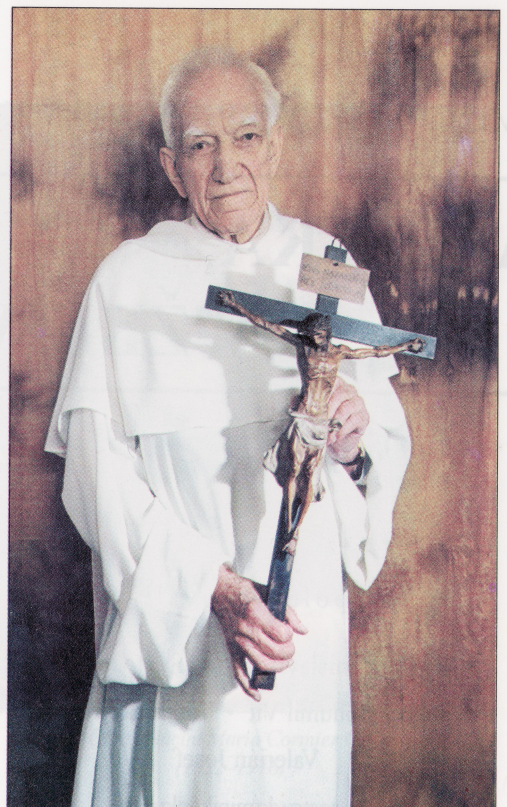

foto 3: Jiří Maria Veselý OP s křížem, pod nímž došlo v Želivě roku 1955 k zázračnému uzdravení

⁸¹Obě fotografie i portrét H.M. Cormiera převzaty z knihy: VESELÝ, J.M.; KALA, M. *Samotka v Želivě*. Rosice u Brna: Gloria, 2002.